

KÚRIA

Bfv.II.798/2013/8.szám

A Kúria Budapesten, a 2013. évi november hó 28. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A közúti veszélyeztetés büntette miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Veszprémi Városi Bíróság 5.B.1652/2011/36. ítéletét, illetőleg a Veszprémi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 1.Bf.981/2012/5. számú végzését megváltoztatja annyiban, hogy a terhelt terhére rótt bűncselekményt közúti baleset okozása vétségének [1978. évi IV. törvény 187. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont 1. fordulat] minősíti, és ezért a terhelte 1 (egy) év 6 (hat) hónap fogházbüntetésre és 3 (három) év közúti járművezetéstől eltiltásra ítéli, a közügyektől eltiltást mellőzi.

Egyebekben a megtámadott határozatokat hatályukban fenntartja.

Felhívja a Veszprémi Városi Bíróságot utólagos összbüntetési eljárás soron kívüli lefolytatására.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 3.810 (háromezer-nyolcszáztíz) forint büntügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I.

A Veszprémi Városi Bíróság a 2012. december 6. napján kihirdetett 5.B.1652/2011/36. számú ítéletével a terhelte bűnösnek mondta ki közúti veszélyeztetés büntetésében [1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: korábbi Btk.) 186. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont]. Ezért őt 3 év börtönbüntetésre, 4 év közügyektől eltiltásra és 6 év közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte. Rendelkezett egy korábban kiszabott - végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett -

szabadságvesztés végrehajtásának elrendeléséről, a lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költségről.

A védelmi fellebbezések alapján másodfokon eljáró Veszprémi Törvényszék a 2013. március 26. napján tartott nyilvános ülésen meghozott és kihirdetett 1.Bf.981/2012/5. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a tényállást megalapozottnak találta és a felülbírálata során irányadónak tekintette. A terhelt bűnösségére vont következtetést és a felrótt cselekmény minősítését egyaránt törvényesnek tekintette.

A másodfokú bíróság jogi álláspontja szerint a „baleset a terhelt eshetőlegesen szándékkal megvalósított veszélyeztető, közlekedési szabályokat megszegő magatartásával közvetlen okozati összefüggésben következett be”.

II.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata (alapítélete) ellen a terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt, amely a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjának 1. fordulata alapján alapul.

Az indítvány indokai szerint az eljáró bíróságok nem vették figyelembe, hogy „nem szándékos közúti baleset történt”. Ő nem volt ittas vagy bódult, és állította, hogy „halált okozó balesetnél szabnak ki ilyen súlyos büntetést”.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1504/2013/1. számú átiratában az indítványt alaposnak találta. Álláspontja szerint:

- a sötétségben a személygépkocsi világításának lekapcsolásával a terhelt önmagában szándékos közlekedési szabályszegést valósított meg, de ezzel absztrakt, nem pedig közvetlen veszélyhelyzetet hozott létre, azaz más vagy mások életét vagy testi épségét szándékosan nem tette ki veszélynek;

- a baleset oka azonban nem a személygépkocsi kivilágítatlansága, hanem az volt, hogy az egyenrangú utak kereszteződésében egy másik és nem szándékos, hanem gondatlan közlekedési szabályszegéssel nem adott elsőbbséget a jobbról szabályszerűen érkező sértetti személygépkocsinak,

- tehát a személygépkocsi kivilágítatlansága és a baleset bekövetkezése között nem áll fenn, míg az elsőbbségi szabályszegés és a baleset bekövetkezése között fennáll az okozati összefüggés,

- következésképpen a felrótt cselekmény törvénysértő minősítése miatt törvénysértően súlyos büntetés került kiszabásra, így a büntetés lényeges enyhítése indokolt,

- s mivel az elsőfokú bíróság a jelen ügyben kiszabott szabadságvesztést időközben összbüntetésbe foglalta, szükségét látta az utólagos összbüntetésbe foglalásra felhívásnak is.

A Legfőbb Ügyészség ezért a jogerős ügydöntő határozat nyilvános ülésen történő megváltoztatását, ennek keretében a terheltnek felrótt cselekmény eltérő, a korábbi Btk. 187. § (1) bekezdése és (2) bekezdés a) pontjának 1. tétele szerinti maradandó fogyatékoságot eredményező közúti baleset gondatlan okozása vétségekénti minősítését, lényegesen enyhébb tartamú fogházbüntetés és közúti járművezetéstől eltiltás kiszabását, valamint a közügyektől eltiltás mellőzését indítványozta.

A Kúria a Be. 420. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott.

A védő a felülvizsgálati indítványt fenntartva, a Legfőbb Ügyészség átiratában kifejtett állásponttal megegyező érveléssel szólalt fel. A legfőbb ügyész képviselője az átiratban foglaltakat változatlanul fenntartotta.

Terhelt a nyilvános ülésen csatlakozott a védő által elmondottakhoz.

III.

A felülvizsgálati indítvány - az alábbiak szerint - alapos.

A felülvizsgálat olyan rendkívüli jogorvoslat, amely a jogerős határozatban megállapított, s nem támadható tényálláshoz [Be. 423. § (1) bekezdés] kötött [Be. 419. § (1) bekezdés, 388. § (2) bekezdés]. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

A Be. 416. § (1) bekezdése b) pontjának 1. fordulata alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki. Az esetlegesen téves minősítés nem önmagában, hanem csak akkor képezi felülvizsgálat alapját, ha a helytálló minősítéshez képest törvénysértő a kiszabott büntetés. Minősítés alatt a cselekmény Btk. Különös Része szerinti törvényi tényállása - az alapeset és annak enyhébben, vagy súlyosabban minősülő esete egyaránt - értendő.

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás szerint

- a vezetői engedéllyel nem rendelkező (s ezáltal egyúttal a KRESZ 4. § (1) bekezdésének a) pontját is megsértő) terhelt 2011. február 3. napján egy másik személy tulajdonában lévő személygépkocsit vezetett közúton, utasként 3 személyt szállítva,

- 22.40 órakor B belterületén a KRESZ 44. § (1) bekezdésének szabályát megsértve lekapcsolta a személygépkocsi világítását és ezzel a közúti közlekedésben részt vevők életét, testi épségét közvetlen veszélynek tette ki,

- a házuk előtt elhaladva a sebességét növelve hajtott tovább. A két egyenrangú út kereszteződésébe érve - a KRESZ 28. § (1)

bekezdésének a) pontját megsértve - nem biztosított elsőbbséget a jobbról szabályosan érkező - a sértett által vezetett, s egyidejűleg további két utast szállító - személygépkocsinak, és beleütközött annak a bal oldalába,
- a baleset következtében 3 személy (a sértett és két utasa) 8 napon túl gyógyuló sérüléseket szenvedett, az egyik utas sérülése a lép elvesztésével maradandó fogyatékossgot okozott; 2 személy (a terhelt két utasa) sérülései pedig 8 napon belül gyógyultak.

A Kúria azt állapította meg, hogy az eljárás bíróságok tévesen minősítették a terhelt cselekményét az elkövetéskor és az elbíráláskor azonos tartalommal hatályos korábbi Btk. 186. §-ának (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés b) pontjának 1. fordulata szerint minősülő és büntetendő maradandó fogyatékossgot okozó közúti veszélyeztetés büntetendőnek. E bűncselekményt ugyanis az követi el, aki a közúti közlekedés szabályainak megszegésével más vagy mások életét vagy testi épségét közvetlen veszélynek teszi ki.

A Kúria egyetértett az eljárás bíróságok jogi értékelésével abban, hogy a terhelt szándékosan megszegte a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) 44. §-ának (1) bekezdésében foglalt rendelkezést azzal, hogy éjszakai közlekedése során a személygépkocsi világítását lekapcsolta. A hivatkozott rendelkezés szerint a forgalomban részt vevő járművet éjszaka és korlátozott látási viszonyok között ki kell világítani.

A Kúria ugyanakkor azt állapította meg, hogy e szándékos közlekedési szabályszegéssel okozati összefüggésben pusztán absztrakt veszélyhelyzet alakult ki. A közúti veszélyeztetés büntette azonban csak akkor állapítható meg, ha a közúti szabályszegéssel okozati összefüggésben közvetlen - azaz meghatározott helyzetre és személyre konkretizált konkrét - veszély jön létre, amely a sérelem bekövetkezésének reális lehetőségét teremti meg (BH 2004.130.). A veszélyhelyzet közvetlenségét az ítélkezési gyakorlat a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés kapcsán is ekként értelmezi (BH 1996.72.; BH 2006.77.).

A személygépkocsi világításának lekapcsolása, illetőleg a világítás nélküli közlekedés adott feltételek között még csupán a közúti közlekedés szabályai kisebb fokú megsértésének szabálysértését [lásd az elkövetéskor még hatályban volt, az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet 54. § (1) bekezdésében] valósítja meg.

Terhelt az egyenrangú utak kereszteződésében világítás hiányában is eleget tehetett volna a KRESZ 28. § (1) bekezdésének a) pontjában

előírt azon közlekedési szabálynak, hogy - a jelen ügyben közömbös kivételekkel - az útkereszteződésben a járművel elsőbbséget kell adni a jobbról érkező minden jármű részére [KRESZ 28. § (1) bekezdés a) pontja]. A kereszteződésbe érve azonban a tőle elvárható körültekintést, figyelmet elmulasztotta és ezért gondatlanságból elkövetett közlekedési szabályszegésének a lehetséges következményeit sem látta előre (korábbi Btk. 14. § 2. fordulata), amikor újabb közlekedési szabályszegéssel nem biztosította az elsőbbséget. E jogi következtetése kapcsán a Kúria hangsúlyozza, hogy az irányadó tényállás nem tartalmaz arra vonatkozó megállapítást, hogy a terhelt miért nem adott elsőbbséget, s ezért nem vonható következtetés az elsőbbségi szabály szándékos megszegésére. Ennél fogva a tényállásban a terhelt terhére rótt baleset (annak minden további következményével), - mint okozat - kizárólag az elsőbbséget nem biztosító gondatlan közlekedési szabályszegésre, mint okra vezethető vissza.

Ezen indokokra figyelemmel a Kúria azt állapította meg, hogy a terhelt cselekményét az alapügyben eljáró bíróságok tévesen minősítették. Az helyesen a korábbi Btk. 187. §-ának (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés a) pontjának 1. fordulata szerint minősülő és büntetendő közúti baleset okozása vétségének minősül figyelemmel arra, hogy a terhelt a közúti közlekedés szabályának megszegésével gondatlanságból egy személynek maradandó fogyatékoságot okozott.

A Kúria mindezek alapján - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak helyt adott. A megtámadott határozatot - a Be. 427. § (1) bekezdése b) pontjának 2. fordulata alapján - megváltoztatta és maga hozott a törvénynek megfelelő határozatot.

A terhelt cselekményét a korábbi Btk. 187. §-ának (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés a) pontjának 1. fordulata szerint minősülő és büntetendő közúti baleset okozása vétségének minősítette. E minősítés mellett annak a körülménynek, hogy a terhelt további két személynek súlyos, két személynek pedig könnyebb sérüléseket is okozott, a minősítés körében már nem, csupán a büntetés kiszabása körében van jelentősége.

A törvényes minősítésű bűncselekményt a korábbi Btk. három évig terjedő szabadságvesztéssel rendelte büntetni, míg a téves minősítéshez igazodó büntetési tétel két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés.

A jogerős ítélettel kiszabott három év börtön ugyan a törvényes minősítés szerint is kiszabható lett volna, a törvénysértő minősítés megállapítása esetén viszont - a Kúria következetes

gyakorlata szerint - felülvizsgálati eljárásban a büntetés abban az esetben is törvénysértő lehet, ha a törvényes minősítésnek megfelelő büntetési tétel keretei között került kiszabásra (BH 2011.97.).

A Kúria a megváltozott tételkeretek között a jogerősen kiszabott büntetéseket eltúlzottan súlyosnak találta, ezért új büntetést szabott ki. Az alapítéletben feltárt büntetéskiszabási tényezők figyelembe vételével terhelte a büntetési tétel középértékéhez igazodó [korábbi Btk. 83. § (2) bekezdés] egy év hat hónap végrehajtandó fogházbüntetésre (korábbi Btk. 44. § 1. fordulat) ítélte. Korábbi büntetéseire és közlekedési szabálysértési előéletére, többszörös, ezen belül az elsőbbségadást elmulasztó súlyos fokú közlekedési szabályszegésére, és az összesen öt személy sérülésére figyelemmel nem látott törvényes lehetőséget a végrehajtás felfüggesztésére, mert nincs kellő alap annak feltételezésére, hogy a büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető volna [korábbi Btk. 89. § (1) bekezdés].

A Kúria a közúti járművezetéstől eltiltás tartamát egyidejűleg három évben határozta meg figyelemmel arra is, hogy terhelte az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak többszörös megszegésével követte el a bűncselekményt [korábbi Btk. 58. § (1) bekezdés 1. fordulat, 59. § (1) bekezdés 3. mondat].

A minősítés megváltoztatása következtében a gondatlan bűncselekmény mellett a csak szándékos bűncselekmény elkövetése miatt kiszabható közügyektől eltiltásnak [korábbi Btk. 62. § (1) bekezdés] nincs helye, ezért azt a Kúria mellőzte.

A fentiekből kitűnően a Kúria minden tekintetben egyetértett a Legfőbb Ügyészség átiratában kifejtett, és a védelem által is osztott állásponttal.

Egyebekben a Kúria a megtámadott határozatot - a Be. 426. §-a alapján - hatályában fenntartotta.

Az elsőfokú bíróság időközben az alapítélettel kiszabott három év szabadságvesztést további két jogerős ítélettel kiszabott szabadságvesztéssel a 2013. május 21. napján jogerős 5.Bk.549/2013/2. számú ítéletével összbüntetésbe foglalta, s az így meghatározott 3 év 7 hónap szabadságvesztést a terhelte jelenleg tölti.

A szabadságvesztés tartamának lényeges mérséklésére figyelemmel a Kúria felhívta az elsőfokú bíróságot, hogy soron kívül folytasson le utólagos összbüntetési eljárást (Be. 575. §).

A felülvizsgálati eljárásban a kirendelt védő nyilvános ülésen való

részhvétele folytán felmerült bűnügyi költséget - a Be. 429. § (1) bekezdésének zárófordulata alapján - az állam viseli.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2013. november 28.

Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, Dr. Feleky István s.k. előadó bíró, Dr. Kiss Sándor s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

*bírósági ügyintéző
NYM*